

РАБОТНИКЪТЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

Абонамента се предплаща.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

Побѣдата на германскитѣ социалъ-демократи.

Изборитѣ въ Германия сѣ вече ршиха. Резултатитѣ отъ балотжа на 15-й того напълно опраха надѣждитѣ на нашитѣ Германски другари. Най-голѣмитѣ граве и индустриални центрове миха въ рѣцѣтѣ на социалъ-демократитѣ. Берлинъ, столицата на Германия, тая нѣкогашна крѣпостъ прогресиститѣ, днесъ напълно превзета отъ социалъ-демократитѣ. Тукъ, както при първото изуване, тѣй и при балотажата 6-тѣхъ избирателни участъци избрани социалъ-демократи: Либкнехтъ 51,000 гласа, Зингеръ 900, Фишеръ, Вагнеръ, Шмидъ. Мо въ 1-вия избирателенъ участъкъ е избранъ единъ либералъ-ократъ. Отъ прогресиститѣ ни единъ не е избранъ. Тѣ сѣ върлени отъ старитѣ си позити и никдѣ не намиратъ приженници. Въ Страсбургъ приотаж е избранъ Бебелъ (соц.-ократъ) противъ кандидатурата бившия депутатъ Петри, който резултопада. Това е живъ протестъ противъ насилственото присѣдиане Елзасъ къмъ Германия и противъ лъжливия патриотизмъ наиската и французската буржуазия. Той е избранъ и въ Хамбургъ. г. Келнъ, партията на центра Работназбита отъ социалъ-демократикитѣ гласове При първото гласане биле подадени 12,571 гл. социалъ-демократъ, и 11,513 заидината на католицитѣ отъ центитѣ. Въ Хагенъ, Рихтеръ, водители прогресиститѣ се е сражавалъ единъ простъ работникъ — социалъ-демократъ и е билъ побѣтъ.

Най-голѣмитѣ градове, като Берлинъ, Хамбургъ, Мюнхенъ, Дрезденъ, Франкфуртъ, Шугардъ, Страсбургъ, Олденбургъ, Любекъ и пр., избрани социалъ-демократи да представляватъ въ Райстага. же и покоренитѣ провинции миватъ къмъ социализма. Така, въ Лузъ е избранъ социалъ-демократъ съ 7,616 гласа.

На всѣкъждѣ социалъ-демократеската партия е стояла сама съето червено знаме противъ свои-

тѣ съединени противници; навсѣкъждѣ буржуазнитѣ партии сѣ си давали рѣка, правили сѣ компромиси и задружно сѣ нападали своя „общъ неприятели“, който ги е отблъсвалъ и отъ най-сигурнитѣ имъ позиции въ избирателната борба. И при все това. Германската социална-демократия излѣзе найсилна по числото на полученитѣ гласове. За нейнитѣ кандидати гласуваха приблизително 3,000,000 души. Въ новия Райхстагъ тя има вече избрани 45 представители. Тия 45 души, които може би ще станатъ 50, слѣдъ като узнаемъ резултатитѣ отъ изборитѣ въ Бавария, сѣ много по-силни отколкото всичкитѣ други партии взети по отдѣлно всѣка една. Задъ гърбътъ на тия 45 истински представители на работното население стоятъ не само 3,000,000 избиратели, които сѣ подали за тѣхъ, но още нѣколко милиона млади социалисти, които не сѣ навършили още 25 годишната си възраст, та поради това споредъ закона не се ползватъ съ избирателно право. Като прибавите къмъ това число още нѣколко милиона жени работнички и нѣколко стотини хиляди войници, които формата ни най-малко не ги отклонила отъ социализма, вий ще имате предъ очитѣ си една грамадна социалъ-демократическа партия, която обгръща цѣлия народъ, безъ нищоожното число на експлоататоритѣ.

Всички други партии губятъ влиянието си между народа и отпадатъ; само социалъ-демократическата партия печели нови сили и завладава душитѣ и сърдцата на работното население. Отъ година на година тя прикача побѣденитѣ си притивници къмъ своята триумфална колесница и върви къмъ нови побѣди.

Това може ясно да се види отъ избирателната статистика. Така, въ 1871 г. за кандидатитѣ на социалъ-демократическата партия сѣ гласували 124,700 души;

въ 1874 г.	352,000
„ 1877 г.	493,300
„ 1878 г.	437,100
„ 1881 г.	312,000
„ 1884 г.	550,000
„ 1887 г.	763,100
„ 1890 г.	1,427,300
„ 1893 г.	3,000,000.

Числото на всичкитѣ избиратели въ Германия е 7,000,000. Тѣй щото

въ сегашно време почти половината отъ избирателитѣ сѣ социалисти. Никоя друга партия нѣма толкова много избиратели. Тия три милиона социалисти избиратели трѣбвало би да испратятъ най-малко 120 души свои представители въ Райстага; но не трѣбва да забравяме, че избирателния законъ въ Германия е старъ и никакъ не взема въ внимание, увеличаванieto на населението. Ето защо, повечето отъ сега избранитѣ социалъ-демократи (напр. Либкнехтъ 51,000 гласа) сѣ получили въ нѣколко пжти повече гласове отколкото е нужно за да се признае изборътъ имъ за законенъ; по тоя начинъ вмѣсто да се избиратъ 120 души избиратъ се само 40—50 души.

При все това, социалъ-демократическата партия печели не само нови избиратели, но и нови избраници. Така, въ 1888 год. тя имаше въ Райстага само 12 души представители; отъ 1890 година до распушчанието на Райстага само 36, а слѣдъ сегашнитѣ избори тя има вече 45 души. Тия 45 убѣдени социалъ-демократи иматъ много поголѣма правствена сила отколкото всичкитѣ други депутати на Райхстага.

Бѣдѣщето принадлежи на социализма. Германската социалъ-демократическа партия е авангардията на международното работническо движение. Съ своята побѣда въ изборитѣ, тя даде величественъ примѣръ отъ тактика и дисциплина, отъ постоянство и енергия, отъ рѣшителност, отъ любовъ и вѣра въ освобождението на човѣчеството отъ международната експлоатация и тирания.

Българската социалъ-демократ. партия братски поздравява германскитѣ другари съ побѣдата и заедно съ тѣхъ вика:

Да живѣе Социалистическа Германия!
Да живѣе международния социализмъ!

Н. Хр. Габровски.

КАКЪ ТРѢБВА ДА РАБОТИМЪ.

Най-главна задача за единъ социалистъ съставлява пропагандата на социалистическитѣ идеи. Да обясни на хората сѣщността на социалистическитѣ идеи, да покаже, какво искатъ

социалиститѣ, да покаже на свързката между социализма, както той се разбира днесъ, и живота, поминѣка или материалнитѣ условия, въ които живѣятъ народитѣ, т. е. на свързката между социализма и историческия периодъ, въ който живѣемъ, най-сетнѣ да покаже практическитѣ сръдства, съ които могатъ да се осществятъ социалистическитѣ идеи — такава е задачата на всѣки отдѣленъ социалистъ, както и на цѣла партия.

Твърдѣ естествено е желанието на единъ убѣденъ човѣкъ да иска възможно по-бързо и повече да се распространяватъ неговитѣ идеи и убѣждения. Но за единъ социалъ-демократъ е ясно, че распространението на социалистическитѣ идеи зависи колкото отъ материалнитѣ условия на живота, толкова и отъ енергията на личноститѣ и отъ тѣхното умѣние да се ползватъ отъ всички сръдства, които ни показва многогодишния опитъ на другитѣ, собствения ни опитъ и които ни дава живота.

Пита се: кои сѣ сръдствата, съ които ний можемъ да распространяваме нашитѣ социалистически идеи?

Въ конституционнитѣ държави сръдствата за пропаганда на идеитѣ сѣ различни. Първото сръдство за пропаганда е, разбира се, литературата — книгитѣ, вѣстникитѣ, списанията. Но освѣнъ това сръдство, въ конституционнитѣ държави има едно друго сръдство — много по-силно, по-влиятелно сръдство. То е устната пропаганда. Съ устната пропаганда се влияе направо, се обясняватъ идеитѣ съ живо слово и непосредствено.

Но устната пропаганда само тогава е ползотворна, когато се води открито, публично. Другоче тя освѣнъ дѣто е неестествена въ една конституционна държава, по и не може да принесе нужната полза. За распространението на социалистическитѣ идеи откритата, публичната дѣятелност е най-плодотворната. Тѣзи дѣятелност има всички необходими преимущества за побързото распространение на социализма. Съ откритата устна пропаганда се достигатъ много по-лесно и по-бързо слѣдующитѣ резултати: 1) много лесно се распрѣсватъ предразсѣждитѣ и глупавитѣ кѣвети, които пускатъ сръдъцу социалиститѣ всички ония, които искатъ да живѣятъ на чуждѣ гърбъ; 2) публичната дѣятелност е очевидна за всички и за това ти удвова общитѣ усилия на привърженцитѣ на социализма и усиља движението; 3) ти

показва, че умѣемъ да се ползуваме отъ правата, които ни дава конституционното управление и съ това припуждаваме противникътъ на социализма да се примирятъ съ необходимостта и 4) подлагаме нашитѣ идеи на критика на всички несъгласни съ социалиститѣ, а критиката всекога спомага за изяснение на учението и за изваждането палвъ безсильието на противникътъ, противорѣчиата между управляющитѣ и управляванитѣ, между интереситѣ на господаритѣ и угнетенитѣ. Изобщо ползата отъ публичната дѣятелностъ, отъ публичната пропаганда е грамадна, най-плодотворна за социалистическото движение. Това, което може да направи тѣзи дѣятелност не може да се постигне нито съ литературна, нито съ потаенна и прикрита устна пропаганда по отдѣлнитѣ мѣста и градове. Който разбира интереситѣ на социалистическото движение у насъ, който разбира условията, въ които живѣемъ, той не може да не се съгласи, че публичната дѣятелностъ, откритата устна пропаганда на социализма е едно отъ най-важитѣ сръдства, съ които ний трѣбва винаги да се ползуваме.

Но какво трѣбва да правимъ, за да извлѣчемъ всичката полза отъ устната пропаганда?

Многогодишния опитъ на другитѣ социалъ-демократически партии и нашия собствен опитъ ни показватъ, че за успѣхътъ на социализма, както и за всеко друго учение, най-добри сръдства сѫ публичнитѣ събрания, публичнитѣ скаски и бесѣди. Но за тѣзи цѣль необходимо е, щото социалъ-демократическитѣ дружини на всеждѣ да иматъ свое помѣщение. Необходимо е за тая цѣль социалъ-демократическитѣ дружини на партията да отварятъ работнически читалища или клубове, въ които поне всеки празникъ да се държатъ скаски и бесѣди върху социализма, върху положението на работниците и сръдствата за подобрене на днешното имъ лошо положение, както и върху наредбитѣ, които ще премахнатъ днешнитѣ противорѣчия въ обществото.

Не ще и дума, че противникътъ на социализма, владѣющитѣ класи у насъ, както и на всеждѣ, ще се мъчатъ да пречатъ, даже съ най-низки сръдства, на нашата публична дѣятелностъ, на нашето обръщане съ живо слово къмъ народната масса, къмъ работницитѣ, предъ които изобличаваме лицемернето на експлоататорската класа и лъжитѣ, съ които тя се ползува, за да отдалечи свонитѣ роби отъ съзнанието на своето човѣшко достоинство, на свонитѣ

права и сила. Но пречникътъ трѣбва да удвоитъ енергията ни. Борбата за свонитѣ убѣждения, за напредъка на човѣчеството, за въстѣжествуваннето на днешнитѣ общественни идеали въ живота, — е животъ; ти ни закъчава, ти придава най-великото достоинство на човѣка. Да се боримъ и да умрѣмъ за идеала на човѣчеството, въстѣжествуваннето на който ни налага историческата необходимостъ, еволюирането на обществото и въстѣжествуваннето на който отъ день на день сѣ повече се приближава, това ще рече да живѣемъ достойно и човѣшки и да умрѣмъ не като всеко безсътнательно животно. Борбата е за насъ. Безъ нея нашитѣ идеи сѫ мъртви.

Като се ръководѣме отъ такива възгледи Търновската мѣстна социалъ-демократическа дружина отдавна бѣше рѣшила да отвори единъ работнически клубъ, въ който всека недѣля да се държатъ скаски и да се разива на работницитѣ социалистическото учение. Това сп рѣшение дружината успѣ най-сетнѣ да го осмисли. Отъ двѣ мѣсеца насамъ въ работническия клубъ се държатъ скаски и бесѣди. Клубътъ се помѣщава въ „Дръновския ханъ“ на главната улица; той е една широка стая — кафене, която помѣщава свободно до 200 души. Клубътъ е отворенъ всеки день отъ 8 часа сутринта до 10 часа вечерта. Клубътъ е въ сѣщото време и работническо читалище; въ него се намиратъ всички български вѣстници, много чуждестранни социалистически, всички книжки отъ социалистическата литература и различни списания.

Първо време, клубътъ се посѣщаваше, разбира се, отъ малцина работници и занаятчии. Но отъ недѣли на недѣли числото на посѣтителитѣ му се увеличава. Последнитѣ недѣли, а именно отъ като се захвана редовно да се държатъ скаски числото на посѣтителитѣ достигна до 50 и повече души.

Забѣжителното внимание съ което нашитѣ работници и занаятчии слушатъ сказкитѣ и бесѣдитѣ, въздушенелението съ което мълчеливо одобряватъ разговоритѣ и мислитѣ, които се изказватъ по случай обяснението на тѣхното положение и на развитието на работитѣ у насъ, показва нагледно, колко е голѣма ползата която принадлежи клубътъ. То ни убѣждава катаневно, че само при такъва дѣятелностъ ще разсѣемъ мъглата, съ която се мъчатъ да покриятъ ума на угнетенитѣ народи противникътъ на социализма.

Прочее, да покриемъ България съ работнически читалища или съ работ-

нически клубове — нека бѣде една отъ най-първитѣ грижи на социалъ-демократическитѣ дружини на партията. Отъ тѣзи работнически социалистически читалища нашия народъ може да получи онова просвѣщение, за което толкова много говорятъ, едни искрено, а други съ задни цѣли, съ низки цѣли да отвлекатъ вниманието ни отъ истинското плодотворно дѣло за народа...

Д. В.

РАБОТНИЧЕСКИ ИНТЕРНАЦИОНАЛЪ.

(Подражание на „Преградитѣ на България“ отъ Нв. Вазовъ).

Карпати, Алпи, Пиринеи,
Напразно между тази вий
Растилате гори, сипей,
И злий ви духъ междъ насъ се вий.

Ний пакъ сме в' едно, пакъ сме сѣрани,
Прегради нѣма зарадъ насъ!
Пространства, пролѣзи, балкани
Не значатъ нищо въ тоя часъ!

По-лесно бихте видѣ турлии
Зарадъ орловитѣ крила,
По-лесно бихте раздѣлили
На двѣ гръбовната стрѣла!

Но не насъ, о гори надмѣнни!
Отъ васъ се ние не боимъ!
Предъ нашитѣ идеалъ свѣщенни
Вий сѣпка сте, мечта и димъ.

Що би могла стихийна сила?
Що могатъ нашитѣ врази?
Насъ свързватъ вѣкове теглила,
Насъ сливатъ океанъ съззи,

Насъ свързва минало страдално,
Еднаква вѣра и сѣдба,
И духъ, и цѣло нераздѣлно...
И цѣло бѣдѣще съ борба.

И вий, гранитни исполнини,
Сте само прости стѣннала,
Отъ дѣто духътъ Марксовъ нишъ
Обиита цѣлата земля.

Г.

ЩО Е СОЦИАЛИЗМЪ И ЩО ИСКА ТЪ СОЦИАЛИСТИТЪ.

(Рѣчь произнесена предъ Пловдивската соц.-дем. дружина на 25-й Априлѣ т. г.)

Нека да видимъ какъ сегашния строй подготвя елементитѣ за бѣднѣщия.

1). За да може една стока да се продава ти трѣбва да бѣде ефина, а ефина излиза когато се работи на едро, защото издръжкитѣ на производството се скративатъ. Токова направление има и днешното капиталистическо производство. Днесъ производството е взело такива грамадни размѣри щото капиталиститѣ се виждатъ скаби да го управляватъ, за туй тѣ се следиватъ въ акционерни дружества или компании, но и последнитѣ се явяватъ слаби въ извѣстни клонове, гдѣто производството още повече се усложнява. Въ такива клонове, като напр. телеграфитѣ, пошитѣ, желѣзницитѣ, голѣмитѣ мостове и др. ги управлява най-голѣмия капиталитѣ — държавата. Значи само по себе си днешния капиталистически начинъ на производството ни води къмъ централизация на богатствата, въ управление на об-

ществото като тѣло, което държавата.

2) Конкуренцията между производителитѣ ускориватъ централизацията. Както казахъ по-предъ, който да на едро и въ голѣми размѣри продава по-ефтино, той може да това пѣщо кара именно да се надпреварватъ кой повече да и повече стоки да искара на пазара се препѣлва и само стоки или двамиза се продаватъ, а бѣтклтаватъ непродадени, вслѣдствие притежателитѣ имъ фалиратъ, а отива доверѣ на работницитѣ — каже все повече намаляватъ, а работувеличаватъ. Отъ една страна ството расте и тѣ сѫ слаби за дѣтъ, а отъ друга, числото имъ та ставатъ още по-слаби.

3). По дали производството страда, не ще спре, ако се оръжѣитѣ имъ? — Не! защото иматъ абсолютно никакво участие. Акционеритѣ даже не знаятъ, тежаватъ; напр. единъ членъ на непѣтната компания не знае или кой вагонъ и т. н. е неговъ вете си, че една нощъ мине смъртта и отбѣлѣжи вратитѣ капиталисти въ свѣта и тѣ на измратъ всички; какъ мислите, день дали ще има съ единъ малко произведено? — Не, тѣхъ, значи, може да се про безъ работницитѣ въ фабричитѣ ни (физически): инженери, механици, техници и други не може. А щомъ една класа е на, ти е вредна съ своето безвѣние. Та само, ако си живиш да взема доходитѣ отъ обществени не цѣние да е толкова въ напрежната господствующа класията, като принасяше извѣна обществото, като го назеше дѣнието на неприятели, смѣшномъ се изнамѣриха новитѣ барути и ти се оказа безсила и, гдѣ пава населението и при това на лакейническа класа предъ кралетѣ — стана безполезна да смѣстѣва. Такава е сѣла сегошната буржуазия.

4) Като иска печалобитѣ и голѣми, тѣсе старае щото плаща на работницитѣ; по ица по-малко, ако не толкова, могатъ да живѣятъ (ти се плт работницитѣ да сѫ живи, тѣ измратъ ти по кой начинъ ли?), затова ти *фалишифицира* най-вече онии, които се употребар работницитѣ за храна, облѣко, еже отъ това тѣ [стоки] брба по-ефтини. А слѣдствието отъ 4) здравнето на работницитѣ, на вѣчество се разстройва отъ оми мѣси въ храната. *Буржуазия* брб човѣчеството.

2) При сегашнитѣ устѣрвани машини отъ работника не се икакво искусство, та работата ботятъ работницитѣ мъже, мѣчин работитѣ жени и дѣца. Понеш слѣднитѣ могатъ да се прехватъ живѣятъ съ по-малко разности

Работническото движение въ Франция отъ време на Коммуната.

отъ Жюль Гедэ.

(Преводъ)

(Продължение).

За да завърши тоя исторически очеркъ на нашитѣ раздѣления, азъ трѣбва да премина къмъ парижския международенъ конгресъ и къмъ манифестацията на 1-й Май. Но отъ една страна тоя очеркъ и безъ това стана дълъгъ, а отъ друга страна, кой не знай, какъ и защо презъ Юний 1889 г. въ Парижъ станаха два международни конгресса? — Позибилиститѣ за нищо въ свѣта не искаха да се откажатъ отъ удоволствието да оскандализиратъ съ това французския пролетариятъ. Впрочемъ позибилистически конгресъ бѣше международенъ само на име, тѣй като изключимъ италианцитѣ, белгийцитѣ и холандцитѣ, които, като се стрѣмляха да примирятъ двата конгресса, фигурираха въ единия и въ другия — всички социалистически

партии отъ Европа и Америка се съединиха въ марксистския конгресъ, който представляваше организирания пролетариатъ на стария и новия свѣтъ.

Кой не знае така сѣщо, че позибилиститѣ се указаха измѣнници на дѣлото на работнически класъ и съучастници на буржуазнитѣ управители и експлоататори на 1-й Май т. г., когато милиони работници на стария и новия свѣтъ единодушно манифестираха за въ полза на осмочасовия день. Парижскитѣ позибилисти бѣха противъ тая манифестация.

VII

Въ заключение ще кажа, какъ стои работата съ французското работническо движение въ тая минута, когато азъ пиша тия редове, т. е. въ Юний 1890 г.

У насъ има сега:

1-во Кооперативна организация, или организация по запаяти, която се нарича *Fédération nationale des syndicats et groupes corporatifs ouvriers de France* (национална федерация на синдикалитѣ камари и работническитѣ групи въ Франция) и обръща повече отъ 400 синдикални камари. Въ

септември тая година ще стапе четвъртото оналент конгресъ въ Кале. Главнитѣ сѣнтенъ федерации сѫ съсрѣдоточени въ департаменти р. Рона, въ Марсель (Марселия), въ Сент-Ема въ Бордо, Тулуза, Кале, Рубе и прочее.

2-ро. „Работническата Партия“ (марксистъ въ състава на която влизатъ повече политически групи и която се управлява ионалентъ съвѣтъ отъ седемъ члена. Тѣ предствители въ муниципалнитѣ съвѣти маитри, Монтиусонъ, Кале, Рубе, Бонсеттъ, а така сѣщо и въ законодателното гдѣто нейцъ представителъ се явява има три седмични органа „Le cri du (Работнически гласъ) въ Лилъ, „Le Semникитѣ въ Руанъ и „Le reveil social ственното пробуждане) въ Коммунитѣ първитѣ числа на Юлий се появи „Расганъ на тая партия „Le Socialiste“.

„Централний революционенъ

*) Отъ 1890 г. насамъ Работническата вила нови успѣхи: има въ рѣцѣтѣ си 77 муниципено е така сѣщо и числото на представителитѣ (Вѣд. на бълг. преемъ)

алиститъ ги употребяватъ най-вече като
мъ плащатъ по-малко отъ мъжетъ и ги
арятъ да имъ работятъ по 10—16 ч. на
енъ, а това дѣйствио съставлява на
хпий пѣженъ организъмъ. *Буржуазната*
стоица на най-главната частъ на чело-
вечеството — работниците.

3) Най-главнитъ слѣдствия отъ фали-
аннето на капиталиститъ сж слѣдующитъ:
а) едно голѣмо количество стоки [хрѣпа,
блѣкло и др.] се обрѣчатъ на изгнивание
въ затворенитъ магазинъ; б) фабрицитъ на
алиранитъ капиталисти заустиватъ и сж
илиди работници оставатъ безъ работа,
тѣдователно, безъ заплатата и сж прину-
ени да мрътъ отъ гладъ и отъ голотия,
отомъ въ сжщото време храната и обз-
лостомъ преглѣватъ магазинитъ. Това се
азва промишлени кризи и се повта-
и всѣки десетъ години почти. Тѣ ставатъ
очестни, защото отъ една страна много
е произвежда, а отъ друга по-малко се
упува, тѣй като работницитъ, които със-
авляватъ болшинството отъ населението,
о причина на малката си заплатата много
алко нѣща купуватъ за употребление.

Ето по какво е полезна нашата буржу-
зна наредба:

1) Вслѣствие на конкуренцията меж-
у капиталиститъ и дребитъ производи-
ли (занаятчинитъ), въ която първитъ по
ричина на ефтинията на произведенитъ
въ тѣхъ стоки сж по-силни, послѣдитъ
опадатъ и ставатъ прости работници.
о понеже тѣ сж били самостоятелни и
а развити, сж и недоволни отъ новото си
ложение, за това служатъ като квасъ
въ работническото движение противъ бур-
уазията.

2) Честото задържане на надницитъ
другитъ произволи на капиталиститъ
въ работницитъ даватъ възможность на
ослѣдитъ да разбератъ, че тѣхнитъ ин-
ереси сж противоположни съ инте-
еситъ на господаритъ имъ, а еднакви
мо между тѣхъ. Това е причината на
ласовото съзнание на работницитъ. Ка-
о се притуря при това и задружното ра-
отение между тѣхъ въ голѣмитъ фабри-
и, гдѣто всички сж равни по трудъ и
петение, явно излиза, че между тѣхъ
иществува солидарность, а не умраза,
ако между капиталиститъ. [По причина
а конкуренцията, която водятъ послѣд-
итъ, естествено е, че има умраза между
хъ].

Буржуазията възпитава работницитъ въ
идарността, която е необходима при
адачнитъ социалистическия строй.

3] Въ фабрицитъ работницитъ се при-
аватъ на строга дисциплина, която още
е вече се усилва съ прослуживането имъ
въ войската. — Буржуазията *оказва на-*
казани важни и голѣми услуги на про-
отариата, като му спомога да се ори-
изири въ стройни и здрави съюзи за
тѣ борба противъ самата нея.

4] Въ старо време е имало класи, ед-
на и подчинени, други подчинители [роби
отъ господари], отъ които итритъ сж ра-
утили, а другитъ сж живѣли на тѣхенъ
брѣ. Това е било необходимо и полезно
човѣчеството, понеже, при тогавашната
ростота на сѣчивата, ако всички сж ра-
отели, то тѣ сж ишли да работятъ безъ
оливка отъ сутринъ до вечеръ само да
искарать насилцини хлѣбъ; никой не
е да може нито да живѣе добръ и
икой не иѣше да има свободно време и

срѣдства да се занимава съ наукитъ, ис-
куствата и управленнето на държавата.
Благодарение на това робство сж процъ-
тѣли Гърция и Римъ; благодарение на
него ний сега имаме науки и искусства.

Но днесъ, благодарение на сегашнитъ
строй и главно на неговия начинъ на
производството, имаме други роби, много
по-силни отъ старитъ, защото сж отъ сто-
мана, жельзо, пара и огнь. Малинитъ
въ Англия сж равни на 70 мил. роби,
въ Франция на 38 мил. роби. Пресмѣт-
пато е, че 7 дупи работници като рабо-
титъ съ машини могатъ да прехранятъ
1,000 дупи. Тѣзи роби именно правятъ
възможно да се премахне човѣшкото роб-
ство, наемното робство.

Отъ казаното до тукъ слѣдва, че капи-
талистическия строй не е вѣченъ, че слѣдъ
него ще дойде необходимо другъ строй и
този другъ строй непременно е социали-
стически. Социалиститъ искатъ не само
нѣщо хубаво, но нѣщо възможно и което
необходимо ще бѣде.

Д. Колевъ

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ

ПЛОВДИВЪ. Д. Тончевъ. — Получени 2 л. 50 ст.
СЖИЦИЙ ГР. Д. Колевъ. — Получени 5 лева за
вѣстника и писмата. Защо не отговори на писмо-
то. Много ще бавите.

РАЗГРАДЪ. В. Суминовъ. — Писмото получе-
но. Ще изпълнимъ всичко съгласно него.

СОФИЯ. Г. Д. — Има още обща писмо.
Писмъ получи ли всички писма. Чакаме подробенъ
отговоръ.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ.

ВЪ БЪЛГАРИЯ

Търново.

ТЪРНОВО

Присѣдствителъ днесъ, на 13 т. м. на
нови посѣтителъ, направи нужно едно
кратко повторение на миналопѣдѣлната
сказка, държана въ „Работнически клубъ“
отъ другари ни Гав. Георгиевъ — „нуждитъ
на хората и тѣхното удовлетворение“; още
повече, че тогава бѣше повдигнатъ отъ
единъ отъ присѣдствующитъ въпросъ: „въз-
моженъ ли е социализма при дребото
ръчно работение“?

Принудени сме да направимъ извлече-
ние отъ доказателствата, които приведе
другари ни Д. Благоевъ, защото колонитъ
на вѣстника ни ограничаватъ.

Слѣдъ краткото повторение на минало-
пѣдѣлната сказка, при която се показа-
лено на противорѣчието между напредѣка
на днешната наука, относително знанията
които ни казва, какъ да си удовлетворяваме
нуждитъ добръ и възможността за удов-
летвореннето на нуждитъ при сѣществу-
ващието на машинното производство, при
което се произвежда много по-хубави и
много по-вече отъ колкото трѣбва на всѣ-
китъ хора за да живѣятъ нормално, итъ
работницитъ, болшинството да живѣе въ
крайна сиромашия и вслѣствие на което
науката остава неприложима за работни-
цитъ.

Въ турско време, когато нашитъ запалти
си имаха мѣстото и се крѣпѣха, сиречь
тогасъ, когато въикашната конкуренция

почти не сѣществуваше, както и работе-
нието съ машини въ насъ, въ тия времена
хората произвеждаха малко, защото ра-
ботѣха съ рѣчни сѣчива, но тѣ относите-
телно тогасъ можѣха да посрѣдчатъ не-
развититъ си пѣжди. Тогавъ тѣ не живѣха
споредъ науката: въ чисти, свѣтли, високи
кѣли, въ разни дрѣхы, приспособени спо-
редъ годишнитъ времена, да се въспита-
ватъ и образуватъ, да се хранятъ добръ
и т. н. Едно, че тѣ незнаеха какъ да
живѣятъ споредъ науката и второ, което
е и най-главно, че тѣ и да искаха да
живѣятъ добръ не можахъ, защото съ
развититъ сѣчива се произвежда малко и за
туй тогавашното лошо живѣние, като го
сравняваме съ това, което ни казва науката,
си има историческо оправдание. Значи за
да се живѣе добръ, споредъ науката, —
което исчатъ и социалиститъ — е възможно
само при машинното производство. А пъкъ
днесъ пропадането на нашитъ занаятчинъ
показва на введеното у насъ машинно
производство и харченнето на такива сто-
ки, които се работятъ съ машини. И всѣко
туй, въведанието на машинното производ-
ство и заено съ туй пропадането на
занаятитъ, което става безъ да го искатъ
нашитъ занаятчинъ, а имъ дожда до гла-
вата по необходимостъ, ни водятъ къмъ
социализма, къмъ освобождението на бѣд-
нитъ и въобще на цѣлото човѣчество.

И тѣй занаятчинъ, вий сте осмѣдени да
пропадне, защото днесъ за да живѣе
човѣчеството трѣбва да работи съ машини,
по днесъ само тия могатъ да работятъ
съ машини, които иматъ грамадни капи-
тали, които у занаятчинъ липсватъ. Ми-
наха се вече ония времена, когато нашия
калфа съ нѣколко отхвърлени парици да
стане самостоятеленъ — майсторъ. Впро-
чемъ, ако и да се срѣщне подобенъ калфа
който да е отворилъ самостоятелно дю-
кнче, то, той слѣдъ нѣколко мѣсеца, не
казващъ години, ще се принудитъ да остави
всичко, защото дюкнчето го налуца и
слѣдъ туй да иди да продава голитъ си
рѣцъ, да работи на дюкнукъ или на пър-
че на този, който го е съзнавалъ — въ
нѣкоя фабрика или работилница за една
такава убийствена плата, съ която работ-
ника едва живѣе! Въ насъ екенотацията е
неограничена.

Нашия занаятчинъ вече трѣбва да раз-
бере единъжъ за винаги, че неговитъ утрѣн-
ни интереси сж сѣщи такива, каквито сж на
наемния работникъ и въ сжщото време
да търси подобренето на положението си
не въ повдиганнето на заплатата си, па
което никой не може имъ помогне, а другадѣ
— въ отмахването коренно причинитъ
на сиромашията. До като срѣдствата за
произвеждане: машинитъ, суровитъ ма-
териали, земита и пр. се намиратъ въ
рѣцѣтъ на извѣсно число хора, па капи-
талиститъ, съ една рѣчь, да кажемъ друго-
че, до като сѣществува *частната собствен-*
ность, до тогава ще има сиромашия. И
само тогасъ, когато тия срѣдства за произ-
вѣждане принадлежатъ на всѣкитъ ра-
ботници, ще престане тѣхния трудъ да се
граби, само тогасъ, ще могатъ да живѣ-
ятъ споредъ науката. Туй искатъ и за това
се борятъ социалиститъ. А колкото за срѣд-
ствата, т. е. какъ може да се примакне
частната собственость ний ще разгледаме
тоя въпросъ въ редъ сказки.

Слѣдъ туй прибави другари ни Гаврилъ
Георгиевъ, че при днешнитъ времена са-

мото производство изисква общи усилия;
днешнитъ грамадни предприятия могатъ
да се извършватъ само съ машини. Еди-
ничното работение, каквото е у нашитъ
занаятчинъ, си губи правото за сѣществува-
ние, защото то при днешното машинно и
общо работение чезне; днесъ общото рабо-
тение намира и ще намира на всѣкѣждѣ
приложение. Туй общо работение говори
за въ полза на социализма, защото общото
работение изисква и общо ползувание,
което е справедливо и при което положе-
нието на човѣчеството се подобрява.
Тѣй щото социалиститъ като казватъ, че
бѣдѣщето е въ социализма и социализма
ще спаси човѣчеството, го казватъ за туй,
защото самия животъ го изисква и до тогава
ще има социалисти, до когато ще има
сиромашия; сиромашията създава социа-
листитъ. И тия, които сж противъ, думата
ми е за нашитъ буржуа, които не видятъ
по надалечъ отъ своята кесия, пека пре-
махнатъ днешната сиромашия и тогава
ще видятъ, че не ще има подобна борба
между класитъ! Но нашата млада бур-
жуазия е способна само да я създава. На
работницитъ предстои да я премахнатъ и
то само тогасъ, когато станатъ социалисти.

Е. Марковски

с. ХЮСЕНЧЕ (Разградско)

(До Общия съветъ на Българската
Социалъ-демократическа партия).

(Продължение и край).

На 21-ий Априлъ сж прѣпирахме въ
крѣмата на Анд. В. Кикименовъ въ Хю-
сенче, азъ и двама мои другари съ двама
писѣрушки, бивши контролѣри. Въ наши-
тѣ села има единъ типъ хора, които стра-
шно пречатъ на дѣлото. Тѣ сж отъ тѣй
нарѣчената „селска интелегенция“, гриза-
чи на „углованитъ кокали“, работливи
агитатори за прѣдставителитъ отъ либе-
ралната партия, работливи раздавачи на
бюлетени: тѣ сж кѣлицитъ на либерална-
та партия, съ които ти пипа, „безъ да се
допрѣ“. Азъ говорихъ за капитализма, за
новия законъ на капиталиститъ, за заема,
за измѣненнето на конституцията и пр. —
съ една рѣчь — говорихъ научно съ цѣлъ
да запозная слушателитъ, какво се
върши въ държавата. На свършване
нихме съ вика: да живѣй Социализма!
Долу реакционеритъ! Тѣхна милость, кѣ-
лицитъ, страшно се нагорѣшиха, скочиха и
се впуснаха съ юмруци върху мене. На
другия день направятъ едно анонимно
донесение, съ което ме наклѣветватъ, че
сѣмъ нападамъ властита и сѣмъ казвамъ,
че България е заробена отъ лихви и за-
еми. Окрѣжний управителъ, щомъ прочетъ
донесението, ме повика, каза на финалсо-
вия чиновникъ да ме отчисли „по непо-
корство къмъ началството си“ и ме пре-
дада на околийскій началникъ, той пъкъ
на пристава да изслѣдва работата. При-
става ме задържа като разбойникъ 48 ча-
са безъ знаието на прокурора. Въ доз-
нашето се указа, че четирма свидѣтели
никакъ не сж чули думитъ „противъ Бъл-
гария“, сѣщо и при слѣдователя. Само
тѣзи двама писари утвърждаватъ, че сж
се говорили, съ цѣлъ клѣветническа. Сега
е заведено дѣло противъ мене за „иска-
ване думи противъ България“. Не знамъ,
дали не могатъ се отстрапи тия писари
отъ свидѣтелството; защото тѣ излизатъ

ело на който стоп Вайанъ и силитъ на който
е группиратъ главно въ Парижъ и въ департа-
мента Шеръ съ нѣкои расклонения въ Лионъ и въ
Амиенъ. „Централний революционенъ комитетъ“
има свои представители въ градския парижски съ-
ѣтъ въ лицето на Вайана и Шовьера и въ кама-
рата — въ лицето на Бодена.

Между тия три организации не сѣществува
никаква разлика въ възгледѣтъ. Синдикалната фе-
дерация на всѣкѣйтъ си конгреси се е всѣкога
исказвала за унищожението системата на наемния
трудъ чрезъ повръщаннето на обществото всѣкитъ
производителни срѣдства и плапомѣрна организа-
ция на общественното производство и распредѣле-
ние. Но на практика казаната федерация се въз-
държа отъ всѣкакви политически дѣйствия, като
се бори исклучително на економическа почва: чрезъ
занаятчийски организации, греди и т. н. Наопѣки,
„Работническата Партия“ и „Централния револю-
ционенъ комитетъ“ организиратъ работницитъ за
завладѣванието съ всички зависящи отъ тѣхъ срѣд-
ства на политическата власть. Ни по цѣлитъ си,
ни по начина на дѣйствието си тия двѣ органи-
зации не се отличаватъ отъ нѣмската социална

демократия и отъ работническитъ партии въ Хо-
ландия, Дания, Испания и Австро-Венгрия.

Вънъ отъ помѣнатитъ три организации*) сто-
ятъ социалиститъ, които се наричатъ независими,
каквито сж Малонъ и Фурниеръ, но тѣ нѣматъ
никакви организации.

Отъ послѣдний международенъ конгресъ въ Па-
рижъ насамъ нашето работническо движение прие
тазмѣри, които надминаха всѣчки очаквания. Пър-
вий Май докара въ движение (размърда) въ Мар-
сель 50,000 работници, въ Лионъ 30,000, въ Рубе
30,000, въ Лилъ 20,000, въ Армантье 6,000,
въ Кале 1,500, въ С. Кентнепъ 20,000 (тамъ въ
тоя день всѣчки фабрики за ленени издѣли и всѣ-
чки предачници, съ исклучение на една, бѣха за-
пустели), въ Реймсъ 1,0000, въ Ланъ 10,000, въ
С. Етиенъ 15,000, въ Живоръ, Куръ*) и Руанъ
35,000, въ Сетъ (гдѣто ни единъ корабъ не бѣ-
ше растоваренъ) 6,000, въ Нантъ 5,000, въ Бор-

*) Азъ не смѣтамъ ни послибилиститъ, ни бланкиститъ, ко-
ито преминаха на страна на Буланже и образуваха „Централний
революционенъ социалистически комитетъ“, защото бланкиститъ,
които сѣществуватъ сега само въ Парижъ и околноститъ му пред-
ставляватъ чисто мѣстна партия, а буланжиститъ, които поддържа-
ха Буланже, не ще презивятъ паданнето на храбри си генералъ.

до 15,000, въ Тулонъ 5,000, въ Виенъ 4,000,
Бесежъ и въ други центрове на каменовъгленната
промишленность въ департамента Гара — 15,000
и т. н. и т. н. безъ да смѣтаме 150,000 париж-
ски работници, които напустяха работата въ тоя
день по международний апелъ на своя класъ, безъ
да гледатъ на запрѣщенията отъ страна на гене-
ралний щабъ, на послибилиститъ и на организова-
ний отъ Констана терроръ.

Всѣчки тия стотини хиляди работници, които
маifestираха на 1-й Май и между които имаше
100,000 членове на работническата партия, ще
съставляватъ въ едно близко бѣдѣще една велика
социалистическа партия въ Франция.

*) Cours, фабрично село въ департамента на р. Рона.

Превелъ Д. Петковъ.

като обвинители, само че въ анонимното писмо пишат себе си за свидетели.

Вижте, другари, до какъ е отишла работата у нас! Значи, че само капиталистите имат право да знаят, че Народното Събрание е приело заемъ — понеже тѣ се освобождаватъ отъ даждия! А сѣсипания, чернокожи земеделецъ, който въ денонощieto работи 20 часа, въ седмицата 7 дена; който съ 1,000 лева движимо и недвижимо имущество, съ цѣли си домъ и съ волски трудъ искаква въ годината за 400 лева произведения. когато единъ чиновникъ безъ петъ пари сериозно докарва въ мѣсець 40 лева, а въ годината 4,800 л. най-малко; който въ годината плаща 200 л. за даждия и презъ цѣлата година иде пѣсеписалия мисиръ; който презъ цѣлия си животъ трепери, когато види капелата на лихвари и желтото копче — значи че той нѣма право да знае отъ какъ иде тона негово зло, плаща ли и капиталиста или не! Значи, че той нѣма право да изучава, прави ли се желѣзница, или не, и кой ше се вози безплатно по нея; че той нѣма право да знай, за какво се събиратъ представители въ Търново! А има право само да си пуска бюлетината жуминката, да плаща и да не пита, да мѣли и да не разсѣждава, както е въ Россия! Чудесна свобода на мисленето и на словото!...

На 16 и 17 Май имаме окръжна сбирка, на заседанията на които се взе рѣшение, щото да се сформиратъ въ селата вече социалъ-демократически дружини и да се съюзятъ. Това бѣше много лесно въ нашето село, ако да не бѣха тия раскарвания по сѣдилищата и участъци. Напатени отъ сѣдилищата и отъ своята материална слабостъ на нашитѣ земеделци имъ като ежници членове на партията и обиваванieto имъ за явни пропагандисти на социализма. Впрочемъ напоследъкъ сполучихме вече да сформираме социалъ-демократическа дружина отъ 7 члена. Прѣвѣхитѣ сж горѣказанитѣ.

Дайте вашия съветъ по тоя въпросъ.

Съ социалъ-демократически поздравъ:

Ст. Радковъ.
(земеделецъ)

ПЛОВДИВЪ.

Члена на мѣстната Пловдивска социалъ-демократическа дружина И. Ш. ни пише за нечовѣшкитѣ отношения на извѣстнитѣ търговци, фабриканти и предприемачи бр. Астарджиеви къмъ своитѣ пасмни работници. Какви сж, обаче, тия отношения на господаритѣ къмъ своитѣ работници, не само въ Пловдивъ, но и навсѣкѣ въ България, можемъ да съдимъ отъ слѣдующето. Ето какво ни пишатъ отъ тоя градъ:

„Ето едно отъ многото безчовѣчии на казанитѣ търговци, фабриканти и предприемачи. Братия Астарджиеви иматъ въ Пловдивъ и фабрика за тъкачи и разни други кърпи, линири и т. п. Въ тази фабрика или, по-добрь да я наречемъ, работилница работятъ около десетина души работници. Когато въ тази работилница нѣма претрупана работа, господаритѣ и каратъ своитѣ работници на друга работа. Братия Астарджиеви сж не само търговци и фабриканти, но и предприемачи на Хисарскитѣ бани. Както всички предприемачи, разбира се, и братия Астарджиеви, искатъ по какъвъ и да е начинъ да спечелитъ, колкото се може повече. Не ше и съмнѣние че най-големия источникъ на тѣхната печалба е работника. Колкото повече ограбватъ работника, толкова по-голямъ е и печалбата имъ. Това правило, види се много добрь знаятъ и бр. Астарджиеви. Както казахъ, когато нѣма въ тѣхната работилница много претрупана работа или по-вѣрно, когато виждатъ, че повече печалба могатъ да измучатъ отъ потъта на своитѣ работници. бр. Астарджиеви употребяватъ своитѣ работници и за други работи. Така тѣ ги употребяватъ за работа въ Хисарскитѣ бани, като имъ обѣщаватъ винаги да имъ плащатъ същата плата, т. е. пакъ два лева падница (гюндюлюкъ). Но обѣщанията на нашитѣ предприемачи толко струватъ, колкото и обѣщанията на всѣки единъ експлоататоръ. Така, напр., слѣдъ свѣршването на работата, братия Астарджиеви плащали на своитѣ работници налѣсто два лева по 67 1/2 ст. Недоволнитѣ веднага сж псуви и бой ги усмирявали. Изобщо отношенията на тия търговци и предприемачи къмъ работницитѣ си сж до нѣмай какъ безобразни, груби, безчовѣчни. Тѣ истезаватъ, угнетяватъ и биятъ работницитѣ си по единъ нечуванъ начинъ. Нѣ-

ма ли удържъ и наказание за тѣзи безчовѣчности? Единъ прѣсенъ фактъ ни показва до каква степенъ сж беззащитни нашитѣ работници. Въ единъ прекрасенъ за нашитѣ предприемачи денъ, работницитѣ отишле отъ една работа въ опредѣленото време за друга работа и чакали съ абичкитѣ си подъ милица заповѣдитѣ на своитѣ господари. Но ето че единъ отъ бр. А. дошълъ внезапно и като ги видѣлъ събрани да чакатъ, си помислилъ че се надумали да напустнатъ работата, да направятъ стачка. Тази мисль, види се, идосала нашия предприемачъ и викналъ срѣщу работницитѣ съ единъ звърски гласъ, нупсалъ се да ги гони и бие. По-силнитѣ се отгървали лесно. Разлютениятъ господарь, обаче, намѣрилъ жертва на свой гнѣвъ. Той се навърли на едного отъ работницитѣ, който, слабъ физически, не можа да избѣгне, нито да се защити. Астарджиевъ си излѣ всички си гнѣвъ върху тоя нещастникъ; билъ го кѣдѣтѣ свари, риталъ го по корема и по лицето. Този нещастникъ и до сега е болѣлъ, а вслѣдствие на болѣстѣта сѣди безъ работа, а семейството му гладува. Ето какви сж отношенията на господаритѣ съ своитѣ работници! Ше ли още работницитѣ да стоятъ разединени и да се оставятъ така безнаказано да ги грабятъ, да ги угнетяватъ и да ги мѣчатъ? Работници отъ всички западни съединете се за да защититъ себе си, честѣта си и честѣта на дѣцата и женитѣ си, труда си и човѣшкитѣ си права! Въ това е защитата ни и спасението ни!“

ВЪ СТРАНСТВО

Германия: Балотажътъ. Резултатитѣ отъ изборитѣ. Франция: Приготвенiята на социалистичитѣ за предстоящитѣ избори.

Всичкитѣ резултати на германскитѣ избори още не сж извѣстни. До сега има извѣстни 388 резултати. Избрани има 75 консерватори, 90 отъ центра, 52 националъ либерали, 44 социалъ демократи, 23 отъ имперската партия, 24 либералъ-демократи, 11 южни демократи, 19 полаци, 17 титисемити, 7 гелфи, 2 отъ земеделъческата лига. Предполага се, че отъ избранитѣ депутати 186 ще бѣдатъ за и 177 противъ военния законопроектъ. Но положително още не може да се каже, че болшинството ще гласува въ полза на тоя законопроектъ. Въ Бавария изборитѣ за балотажа сж станали не на 12 а на 14 Юний, тѣй щото отъ тамъ има да се избераатъ още 9 депутати, които и ше опредѣлятъ равнодѣйствиущата сила на новия Райстагъ.

За да си съставятъ ясно пояние нашитѣ читатели за резултатитѣ отъ сегашнитѣ избори, ний тукъ ше представимъ численото отношение на депутатитѣ отъ разнитѣ партии въ минало-годишния Райстагъ:

Консерватори	64
Свободни консерватори	18
Националъ либерали	40
Центра	107
Прогрессисти	67
Социалъ-демократи	36
Полаци	17
Народната партия	10
Елзасо-Лорепци	10
Ангисимитѣ	6
Независими	16.

Като сравните тая таблица, съ полученитѣ резултати отъ сегашнитѣ избори, вие неволно оставате очудени. Прогрессиститѣ имаха миналата година 67 представители. Тѣ водиха най-отчаяна борба противъ социалната демократия. Ний припомнимъ на нашитѣ читатели послѣднитѣ дебати по социализма въ Райстага, които траяха токмо цѣла недѣля и въ които нашитѣ другари социалъ-демократитѣ имъ нанесоха такива тѣжки удари, щото тѣхното окончателно поражение въ сегашнитѣ избори бѣше предвидено и точно изпълнено. И наистина, никоя друга партия не е исчезвала тѣй бързо отъ сцената на политическия животъ, както партията на прогрессиститѣ. Отъ 67 готови собствени позиции да не може да опази нито една, да ги предаде всичкитѣ въ рѣцѣтѣ на своитѣ неприятелѣ! И главно на такива неприятелѣ, каквито сж социалъ-демократитѣ!... О, това е повече отъ позорно падение, което се обяснява само съ голѣмото разпространение на социалъ-демократическитѣ идеи между населението въ Германия. Колкото по-скоро пропадатъ древнитѣ запаятчи, дребнитѣ търговци и дребнитѣ землевладѣлци, толкова по-скоро се изпълзва почвата изъ подъ краката на прогрессиститѣ, които най-главно се опи-

ратъ на средното съсловие и изразиватъ неговитѣ неопредѣлени стрѣмления. Напротивъ, съ пропаданieto на средното съсловие, съ преобръщанieto му въ пролетарин, създава се най-благоприятна почва за социалъ-демократическитѣ идеи, които най-добрь изразиватъ тѣхнитѣ интереси и стрѣмления. Такава е съдбата на всичкитѣ тѣй нарѣчени прогрессисти, или демократически и радикални партии въ свѣта. Тѣ пропадатъ, занѣто елементитѣ, отъ които тѣ се състоятъ пропадатъ и минаватъ въ редоветѣ на социалната демократия. Какъвъ поучителенъ горчивъ урокъ дадоха германскитѣ прогрессисти на нашитѣ не очистени отъ социализма още прогрессисти!... Струва да се замислятъ върху това.

Не по-малко интересни ще бѣдатъ изборитѣ въ Франция, които се предполагатъ да станатъ презъ м. Септемврий.

Французскитѣ социалъ-демократи въ тая минута развиватъ най-усилена дѣятелностъ за предстоящитѣ законодателни избори. Националниятъ свѣтъ на Работническата Партия, който е съставенъ отъ Жюль Гедда, Поль Лафарга, Ферула, Дерера и др., се занима оега съ съставяването на избирателния листъ за кандидатитѣ на партията въ цѣла Франция. Въ повече отъ 200 мѣста ше се поставятъ кандидатуритѣ на социалъ-демократи, когато въ 1889 г. имаше само около 20 кандидати.

Избирателната борба съгласно рѣшението на Марсилскитѣ конгресъ ше се води навсѣкѣдѣ гдѣто има групи и привърженици на партията.

За тая цѣль националниятъ свѣтъ на партията е рѣшилъ да организира навсѣкѣдѣ публични митинги, за които цѣль

ще трѣгнатъ по обиколно на оратории на патниима: Гелъ, Мурдъ, Зевонъ, Дигеръ

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Извѣзли сж слѣдующитѣ Бълг. соц.-демократическа

- 1) Що е социализмъ и има ли у насъ? отъ Д. Братановъ. Търново, 1891 г.
- 2) Какво искатъ социалъ-демократитѣ? отъ Н. Хр. Габровски. Търново 1891 г.
- 3) Първий Май. Превелъ Германски 1892 г.
- 4) Коллективизмътъ, отъ Жюль Гедда. Н. Хр. Габровски. Търново 1892 г.
- 5) Какъ е и какъ трѣбва да се хелъ Либнехтъ. Преводъ. Шуменъ 1892 г.
- 6) Работническото движение и Социална демокрация. Превелъ отъ руски Х. М. Година.
- 7) Опитъ върху Научния Социализмъ критика на капиталистическото произв. Н. Аржирнадишъ. Преводъ отъ френски 1892 година.
- 8) Социализмътъ и задачата на работна класа, отъ Д. Благоевъ. Шуменъ 1892 г.
- 9) Религията на Капитала отъ Н. Хр. Габровски. Шуменъ 1892 г.
- 10) Августъ Бебелъ (германски столаръ) отъ Поль Лафарга. Превелъ отъ Н. Хр. Габровски. Шуменъ 1892 г.
- 11) Кой на чий гърбъ живѣе, отъ С. Преведъ Е. М. Шуменъ 1892 год.
- 12) Коммунизмътъ и Економическото отъ Поль Лафарга. Преведъ отъ френски коятъ. Шуменъ 1893 год.
- 13) Работническото Движение въ Швейцарскитѣ Години и Сега. Отъ Н. Хр. Габровски. Превелъ отъ руски Е. М. Търново 1893 г.
- 14) Жената и Социализмътъ отъ А. Бебелъ. Превелъ отъ френски Н. Хр. Габровски. Търново 1893 г.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Излѣзе отъ печатъ знаменитото съчинение

„ЖЕНАТА И СОЦИАЛИЗМЪТЪ“

отъ АВГУСТЪ БЕБЕЛЪ.

Превелъ отъ френски Н. Хр. Габровски. Допълнена споредъ нѣмско издание. Цѣлата книга е 25 коли, 400 стран. Цѣна 3 лева, които сж предплатили съгласно първата покана — 2л. и 50 ст.

Тая книга разрѣшава основнитѣ, най-жизненнитѣ въпроси, вѣликуватъ съвременното общество. Всѣкой, който не е можалъ да се обясни кореннитѣ причини на сиромашията, робството, експлоатацията и на всички човѣшки страдания и общественни неправди; всѣкой, който желае едно по-свѣтло и по-щастливо бѣдѣще за човѣчеството и не се нехоще въ сегашната общественна наредба; всѣкой, който иска да намери научно великия освободителенъ идеалъ, който днесъ движи човѣчеството; всѣкой, който иска прочете „ЖЕНАТА И СОЦИАЛИЗМЪТЪ“. И ний, които, било по незнание, било по интересъ, не сж запознати съ социализмъ.

Книгата има слѣдующето съдържание:

Предговоръ къмъ българското издание. Предговоръ къмъ германското издание. Предговоръ къмъ единадесетото издание. Въведение. Жената. Настоящето на жената. Половин инстинктъ. Пречкитѣ и мъжноститѣ, които се срѣщатъ. Други пречки и мъжноститѣ. Численото отношение на половебѣ; неговитѣ причини и слѣдствия. стипуцията е едно необходимо учреждение на буржуазната наредба. Жената въ индустрията. Нейнитѣ умствени способности. Дарвинизма и социалното положение на обществото. Правното положение на жената. Нейното мѣсто въ политиката. Държавата и Обществото. Диализацията на обществото. Бѣдѣщето на жената. Интернационализъмъ. Излишно размножаване на народонаселението. Заключение.

Вѣлѣжка. Книгата ше се изпраща само на ония, които сж съгласни да платятъ стойността и пощенскитѣ разноски. Поръчки не придружени съ стойността на книгата и пощенскитѣ разноски не се взематъ въ внимание.

Отъ РЕДАКЦИОННИЙ КОМИТЕТЪ.

Обявяваме за знание на г. г. абонатитѣ ни, че за агентъ въ цѣла България на в. „Работникъ“, както и на „Соц.-демократическата библиотека“ е назначенъ г. Еню Марковски.

Молимъ г. г. абонатитѣ и частно г. мѣстнитѣ агенти да иматъ пълно довѣрие къмъ него.

отъ РЕДАКЦИЯТА.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Излезе отъ печатъ книгата „ЖЕНАТА И СОЦИАЛИЗМЪТЪ“ отъ К. Маркса. Цѣната ѣ 3 лева (двѣ печатни коли). Книгата е готова за продажъ въ Търново у Социалъ-демократическа Библиотека и въ другитѣ книжарници. Цѣна 3 лева. Издана отъ Ив. С. Геновъ (тишлеръ) въ Търново, кооперативна печатница.